

VOORSTEL voor het Algemeen Bestuur

ONDERWERP Kredietaanvraag Planuitwerking HWBP Stadsdijken Zwolle		Reg. Nr.	PR PROJECT/Z/20/035821
		Afdeling	Projectrealisatie\HWBP
Portefeuillehouder	Breun Breunissen	Opsteller	Victor Frankena
Datum DB - vergadering	6 april 2021		victorfrankena@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	20 april 2021		+31882331531

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. De planuitwerking van het project HWBP Stadsdijken Zwolle te vervolgen.
2. Ten behoeve hiervan het in 2018 & 2019 beschikbaar gestelde bedrag voor voorfinanciering van € 20.200.000 te verhogen tot een totaal bruto krediet van € 27.700.000. Het netto krediet bedraagt € 3.126.430,50.

SAMENVATTING

WDODelta is beheerder van de dijk en is verantwoordelijk voor het functioneren van de dijk. Het waterschap heeft, na een Europese aanbesteding, in samenwerking met de aannemerscombinatie Dijkzone Alliantie Zwolle (DAZ) de opdracht de dijk voor 2024 weer te laten voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm, zoals vastgelegd in de Waterwet. Dit gebeurt conform het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) op een sobere en doelmatige wijze, met meerwaarde voor de omgeving tegen acceptabele kosten en met acceptabele hinder.

De marktstrategie heeft geleid tot een twee fasen contract waarbij de opdrachtnemer eerder aan tafel zit en een grotere verantwoordelijkheid krijgt. Lagere totale kosten en minder risico wordt onder meer bereikt door in vergelijking met een meer traditionele aanpak direct met de uitvoerende partij aan tafel te zitten en de realisatieprijs zo laat mogelijk in het proces vast te klikken. De lagere overall kosten en het lagere risicoprofiel leiden uiteindelijk ook tot een lagere subsidieaanvraag.

Tijdens de Verkenning Stadsdijken Zwolle is onderzocht met welk Voorkeuralternatief (VKA) deze dijk versterkt kan worden. Dit VKA is in september 2017 door het AB vastgesteld. In 2019 is in samenwerking met de DAZ een plan van aanpak opgesteld en is gestart met de Planuitwerkingsfase (PU-fase). Ten opzichte van het vorig jaar opgestelde plan van aanpak dienden nog stappen gezet te worden met het HWBP alvorens tot een subsidie aanvraag kon worden overgegaan. Dit proces is inmiddels afgerond.

De PU-fase betreft de planuitwerking tot de voorbereiding van de realisatie.

- Planuitwerking: van Voorkeursalternatief naar vastgesteld Projectbesluit Projectplan waterwet en overige hoofdvergunningen, inclusief benodigde onderzoeken.
- Voorbereiding Realisatie: onderzoeken, uitvoeringsontwerp, uitvoeringsvergunningen conditionerende activiteiten, minnelijke grondverwerving, inkoop en werkvoorbereiding.

Het totale benodigde krediet bedraagt € 27.700.000, dit budget is inclusief een inschatting van € 3.000.000,- aan kosten die problemen rondom stikstof en corona met zich mee kunnen brengen. Deze laatste kosten worden na afloop verrekend met het HWBP en eveneens voor 90%

gesubsidieerd.

Hiervoor wordt door het HWBP subsidie verleend en door de gemeente Zwolle een bijdrage geleverd voor de PU-fase van de meekoppelkans voor gezamenlijk € 24.573.569,50. Het netto krediet bedraagt € 3.126.430,50.

De subsidie beschikking is afgegeven, c.q. er is een verklaring dat er tussen HWBP en WDO Delta overeenstemming is over het bedrag.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Op 26 september 2017 heeft u het Voorkeursalternatief (VKA) voor de Stadsdijken Zwolle vastgesteld. Op 15 mei 2018 heeft u een voorschotkrediet van € 4.800.000,- beschikbaar gesteld voor de voorfinanciering van de voorbereiding en start van de Planuitwerking. Op 12 september 2019 heeft u het voorschotkrediet voor voorfinanciering verhoogd met € 15.400.000 tot een totaal van € 20.200.000. In de mandateringslijst voorgenomen investeringen meerjarenbegroting 2021-2024 is ook nog een bedrag van 4.800.000 euro opgenomen voor planuitwerking Stadsdijken. Totaal een bedrag van 25 miljoen euro.

Op basis van het VKA is een plan opgesteld voor het uitvoeren van de Planuitwerking. In het ontwerpproces is, om te komen tot een Voorlopig Ontwerp (VO), gebruik gemaakt van de nieuwe rekenregels van het ontwerpinstrumentarium (OI), dat door het ministerie beschikbaar is gesteld. Bij de vaststelling van het VoorkeursAlternatief (VKA) door u in 2017 was bekend dat er een nieuwe versie van het OI in gebruik zou worden genomen. Om kosten te besparen is in 2017 besloten de gevolgen van het nieuwe OI direct mee te nemen in de planuitwerking.

Het nieuwe OI in combinatie met de recent uitgevoerde geotechnische onderzoeken leidt tot een op onderdelen ander ontwerp. Hierdoor was het nodig om het door u vastgestelde VKA op enkele locaties te heroverwegen. Om verrassingen en stagnatie in het vervolg proces te voorkomen is dit VO door het DB vastgesteld in oktober 2020 als eerste stap richting het Projectplan Waterwet (PPWW).

Het doel van de Planuitwerking is het opstellen van een realisatieontwerp inclusief benodigde vergunningen en toestemmingen. Na de Planuitwerking start de realisatie direct. Onderdeel van de Planuitwerking is het realisatieontwerp en het verkrijgen van een subsidie beschikking voor de realisatie.



KADER

Bij de start van de samenwerking met de aannemerscombinatie Dijkzone Alliantie Zwolle (DAZ) in 2019 is begonnen met het opstellen van een plan van aanpak t.b.v. de subsidieaanvraag. Ten opzichte van het eerste opgestelde plan van aanpak dienden nog de nodige stappen gezet te worden met het HWBP alvorens subsidie kon worden aangevraagd. Ter begeleiding van dit proces is door het HWBP en het waterschap een gezaghebbende adviescommissie in het leven geroepen. De eindrapportage van de Adviescommissie heeft voor betrokkenen een zwaarwegend karakter. De verwachting is dat de subsidieaanvraag noch de toetsing meer voor verassingen zullen zorgen.

De Stadsdijken van Zwolle maken onderdeel uit van dijkkring 53 en liggen langs de oostoever van het Zwolle-IJsselkanaal en het Zwarte Water, van de Spooldersluis en keersluis aan de rand van het centrum van Zwolle tot aan de monding van de Vecht. In 2015 is geconstateerd dat 7,5 kilometer binnen het traject van 8,7 kilometer van de primaire waterkeringen, niet voldoen aan de huidige eisen voor waterveiligheid. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de verwachting dat de waterstanden als gevolg van klimaatverandering in de toekomst hoger worden en dat extreem weer vaker zal voorkomen.

Gezien de specifieke situatie van dijken die liggen in een dynamische stedelijke omgeving is de investering om hier tot een goede oplossing te komen relatief aan de hoog ten opzichte van een traditionele dijkverbetering in het landelijk gebied. In het licht van de specifieke vraagstelling worden de kosten als reëel beschouwd. Na realisatie van de beoogde versterkingen zal de dijk naar verwachting tot 2080 bestand zijn tegen de mogelijke en te verwachten hoogwaters en storm.

ARGUMENTEN

Veilige dijken zijn van groot belang voor het beschermen van het achterland tegen hoog water in de rivieren. De Stadsdijken beschermen de stad Zwolle en het achterland tegen overstroming vanuit de IJssel-delta. De veiligheidsopgave bestaat uit het op voldoende hoogte brengen van deze 7,5 kilometer dijk. In het ontwerp wordt er ook op gelet dat de nieuwe dijk voldoende stabiel wordt, en dat er niet langer ongewenste kwelwaterstromen onder de dijk door kunnen (een mechanisme dat bekend staat als "piping"). Naast de afgekeurde delen van de primaire kering zijn er 5 kunstwerken als onvoldoende beoordeeld; 3 coupures eenemaal en inlaat Westerveld.

Tijdens de planuitwerking werken we dit ontwerp uit samen met de aannemer die de dijkversterking gaat uitvoeren. Hiermee voldoet het waterschap aan haar wettelijke taak.

FINANCIËN

De totale kosten voor de Planuitwerking zijn geraamd op € 27.700.000,-. De beschikking is opgenomen als bijlage 1 bij dit voorstel, of als deze nog niet binnen is de verklaring dat er over dit bedrag consensus is met de programmadirectie. De ingeschatte kosten die de Corona en Stikstof problemen met zich meebrengen worden achteraf verrekend en voor 90% vergoed door het HWBP.

Het verleende voorschot van € 20.200.000 wordt boekhoudkundig verrekend met de € 27.700.000,- aangevraagd budget voor de planuitwerking van Stadsdijken Zwolle.

De Bruto kosten voor de planuitwerking zijn geraamd op € 24.700.000,-. Hier zijn na aanleiding van de adviescommissie 2 wijzigingen op gekomen. Tijdens het maken van afspraken rond de totstandkoming van het Plan van aanpak in 2019 is een inefficiëntie in de samenwerking ontstaan tussen het programmabureau en het waterschap hiervoor zijn door het project € 400.000,- aan extra kosten gemaakt. Deze inefficiëntie wordt door de adviescommissie voor € 200.000,- aan het waterschap toebedeeld. Daarnaast zijn er inefficiënties opgetreden in de werkzaamheden tijdens het opstellen van het VKA. Het HWBP past daarop een korting toe van € 200.000,-. De totale korting is daarmee € 400.000,- op de subsidiabel gestelde projectkosten uit loop 0 en 1. Deze bedragen zijn echter al uitgegeven.

Omschrijving	Bedrag
Bruto kosten planuitwerking volgens PvA PU-fase	€ 24.700.000,--
Inschatting, wordt na afloop verrekend, bruto kosten Stikstof- en Corona perikelen*	€ 3.000.000,--
Totaal bruto budget:	€ 27.700.000,--
Bijdragen derden:	
Subsidie HWBP 90% over € 24.700.000,- minus € 200.000,- (opgelegde korting 'inefficiëntie in de samenwerking') minus € 200.000,- (opgelegde korting inefficiëntie VKA) minus € 35.695,- (bijdrage gemeente Zwolle aan meekoppelkans in de PU-fase) = 90% subsidie over € 24.264.305,-	€ 21.837.874,50
Subsidie HWBP 90% van € 3.000.000,- Stikstof en Corona perikelen, wordt na afloop verrekend:	€ 2.700.000,--
Bijdrage gemeente Zwolle aan meekoppelkans in de PU-fase	€ 35.695,--
Totaal aan bijdrage gem Zwolle en subsidie HWBP:	€ 24.573.569,50
Netto Krediet = Bruto Budget minus bijdragen:	
€ 27.700.000,- minus € 24.573.569,50	€ 3.126.430,50

* Voor toelichting zie tekst onder BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Tabel: Kredietaanvraag vervolg planuitwerking tot start realisatie (voorliggende voorstel)

(x €1.000)	Voorstel budget planuitwerking	Begroting 2021
Benodigd budget (bruto)	27.700.000,--	25.000.000
Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)	24.573.569,50	22.500.000
Benodigd aangevraagd krediet (netto)	3.126.430,50	2.500.000
Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)	2024	2023

Kapitaallasten	116.000	93.000
Overige exploitatiekosten (-baten)	n.v.t.	
Impact exploitatierekening	116.000.	

De hogere kapitaallasten vanaf het jaar 2025 wordt verwerkt in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 en de meerkosten van € 23.000 worden naar verwachting opgevangen met (toekomstige) voordelen in andere HWBP projecten.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Met de versterking van deze waterkering voldoet het waterschap aan haar wettelijke taak.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Voor de planuitwerking is een uitgebreid risicodossier inclusief beheersmaatregelen opgesteld. De vier belangrijkste risico's na beheersing zijn:

1. Vertraging door Stikstofproblematiek, deze vertraging is reeds ingetreden. Kosten worden voor 90% gesubsidieerd, verrekening achteraf.
2. Niet halen van projectdoelstellingen door het Coronavirus en de daaruit voortvloeiende maatregelen. Kosten worden voor 90% gesubsidieerd, verrekening achteraf,
3. Mitigerende maatregelen ecologie kunnen niet in de herfst van 2021 worden uitgevoerd als gevolg van het niet verleend zijn van een ontheffing / vergunning Wet Natuurbeheer.
4. Minnelijke grondverwerving loopt moeizaam, gerechtelijke onteigeningsprocedures zijn noodzakelijk.

Risico 1 nader toegelicht: Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden is er sprake van substantiële tijdelijke stikstof emissies, met name veroorzaakt door de in te zetten werktuigen zoals kranen en shovels. De emissies vanuit deze werktuigen zijn zo ver als praktisch mogelijk teruggebracht doordat gekozen is voor de inzet van stage IV-materieel (materieel met een lage emissie). Deze tijdelijke bijdrage aan de verzuring en eutrofiering van de omliggende Natura2000 gebieden is op basis van de voorgeschreven AERIUS-berekening in beeld gebracht. Deze leidt richting een ADC toets in het kader van de wet natuurbescherming. De nieuwe versie van de AERIUS-rekentool is per 15 oktober 2020 beschikbaar gekomen en moet verplicht worden gebruikt. Dit levert een behoorlijke proces verstoring in de planning van het vergunningetraject op. Met de Programmadirectie HWBP is de afspraak gemaakt dat dit met een beroep op de subsidieregeling eveneens voor 90% gesubsidieerd wordt en na afloop verrekent met de nog openstaande risicoreservering, daardoor beperkt het risico voor het waterschap zich tot max. 10%. Voor mogelijke consequenties door de Corona-epidemie zijn dezelfde afspraken gemaakt als voor stikstof.

Nu is reeds duidelijk dat het project hierdoor een vertraging op loopt in de orde van grootte van minimaal een half jaar, deze vertraging kan groter worden. Voor beide risico's is vooralsnog een o.b.v. expert-judgement bedrag ingeschat van € 3.000.000,-.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Het project voeren we uit in nauwe samenwerking met andere overheden, te weten Gemeente Zwolle, Provincie Overijssel en Rijkswaterstaat. Deze overheden komen bij elkaar in een Ambtelijke Begeleidingsgroep en een Bestuurlijke Begeleidingsgroep.

Gedurende de planuitwerking wordt een intensief participatietraject doorlopen. Gedurende dit traject is actief de samenwerking en de dialoog gezocht met de omgeving. Er is een constructieve interactie tot stand gebracht tussen de omgeving en het ontwerpteam. Dit heeft belangrijke input voor het ontwerpteam opgeleverd. Het resultaat daarvan is nu al concreet terug te vinden in dit Voorlopig Ontwerp (VO), dat als onderdeel van het Projectplanwaterwet binnenkort in procedure wordt gebracht.

COMMUNICATIE

Publieksparticipatie maken we concreet door binnen het ontwerpproces specifieke momenten te organiseren voor communicatie en participatie. Op deze momenten zetten we een mix aan participatiemiddelen in. Zo nemen we de omgeving stapsgewijs mee in het iteratieve ontwerpproces. De participatiemiddelen zijn:

- Projectwebsite en nieuwsbrieven
- Samenwerking met Travers (Welzijnsorganisatie in Holtenbroek)
- Inloopbijeenkomsten (zover mogelijk i.v.m. Corona) / Webinar
- (Keukentafel)gesprekken / Teams gesprekken

VERVOLG / UITVOERING

Na uw besluit wordt doorgewerkt aan de verdere plan uitwerking. Belangrijke mijlpalen waar we na toewerken op korte termijn zijn:

- Juni 2021, vaststellen van het Ontwerp PPWW door het DB.
- Augustus / september 2021, gecoördineerde ter inzage legging van het Ontwerp PPWW en de in ontwerp vastgestelde hoofdvergunningen door de provincie Overijssel.
- Januari 2022, verwerken zienswijzen, opstellen definitief PPWW en vaststellen van het Projectplan Waterwet door het AB.
- Aanvraag beschikking op basis van DO, hierna afsluiten uitvoeringscontract en in het voorjaar 2022 herijking.

In het voorjaar van 2021 starten we met conditioneringsmaatregelen vooruitlopend op de realisatie fase. Hiervoor wordt in deze vergadering bij u separaat een voorschot op het realisatiekrediet aangevraagd.

BIJLAGEN

1. Aanbiedingsbrief subsidiebeschikking HWBP
2. Subsidiebeschikking HWBP

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,

de dijkgraaf,

E. de Kruijk

D.S. Schoonman